

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Végső kapálódzások.

Makó, szept. 26.

A meséknek ne higgyen, a musoktól meg ne ijedjen senki. A parlamenti erőszakról szóló hírek pedig naiv mesék és közönséges mumusok csupán. A kardcsörtető fenyegetések, a dühös ököl-mutogatások s a fogaknak csikorgatása mind olyan végső kapálódzások, amelyek elmaradhatatlan szimptomái a bukott kormányok és pártok haláltusájának. Ez alól az általános szabály alól csak a koalíció lépezett kivételt; aminek az a magyarázata, hogy a koalíciónak ide lent nem volt látható ellenzéke.

Régi napszámosa vagyok a politikai életnek; tapasztalásból ismerem a pártok pszichológiáját s a parlamenti atmoszféra áramlatainak szinte fizikai szabatosággal jelentkező mozgólatait; nagyjából ismerem a mai politikai helyzet intimitásait is; egészen biztosra veszem tehát, hogy ezek a most látható kapálódzások be fognak következni.

Még az időpontot is naptári bizonyossággal előre lehetett látni, hogy a „terminus nélküli miniszterelnök”-nek elérkezett a terminusa, másfelől pedig azért, mert a mungóhad mostani turnusában teljesít „szolgálatot” maga Tisza István és az ő rosszabbik kiadása, Tallián Béla.

Tisza Istvánról mindenki tudja, hogy ő az ököljog fanatikusa, akinek agyvelejében az erőszakoskodás rögeszméje napról-napra öregbedik és terjed, akárcsak a paralizis progressziva. Tallián Béla pedig, mióta a politikai életben fölcseperedett, mindig a Tisza-klíkk sleppjébe kapaszkodott; ezen a réven lett azzá, ami; azonkívül pedig beteges rajongással ácsingózik a képviselőház elnöki széke felé, tele torokkal kínálgatja fonnyadt bájait és egyre kurjongatja Bécs felé: „Itt vagyok, én vagyok az, aki percelebb Perczelnél!”

Nos, amikor ez a két férfi vezet a turnust, akkor igazán csoda lett volna, ha föl nem hangzott volna az éhes farkasok infernális kardala a november 18-án megragadott, de december 13-án csufosan elszalasztott préda után. Csoda lett volna, ha föl nem hangzik a bősziült üvöltés: „Le az obstrukcióval, elő a házszabályrevízió! Szájkosarat a hazafiakra!”

De legyünk igazságosak. Az adott helyzetben Tisza és Tallián nélkül is így lett volna ez; amint-hogy mindig így volt, amikor kifelé állott a fazékpárt rudja és pusztulásuk ellen nem mutatkozott orvosság sem fűben, sem fában, sem a patikában. Amikor már az ellenzék az ajtóig szorította őket, az utolsó percben mindig megvetették a lábukat a küszöbön, belekapaszkodtak az ajtófélfába, rugtak, vágtak, haraptak és kétségbeesetten ordították: „Nem megyünk ki, mi vagyunk és leszünk a leg-hivebb szolgálói Bécsnek. Kell labanc? Itt vagyunk mi! Kell darabont? Itt vagyunk mi! Kell granicsár? Itt vagyunk mi! Kell hóhér? Itt vagyunk mi!”

Az imperiális hatalom kezelőinek azonban világszerte mindig meg volt az a szokásuk, hogy az elhasznált eszközöket megvetéssel rugták el maguktól, míhelt hasznukat nem lehetett többé venni. Hasztalan rimázkodtak, hasztalan kínálkoztak bármiféle szolgálatra, a néma válasz mindenkor ez volt: „Kieltek vagytok, időtök elmult, az invalidusok között a helyetek.”

Nos, itt is hiába esik már minden kínálkozás. Szegény lerongyolódott mungók hiába kínálják tálcán a parlamenti abszolutizmust, hiába akarják fölleveníteni a november 18-at. Oda fönt azt tartják, hogy: „elég volt egy sütetből egy lepény.” Amint Khuen-Héderváry maga sem tagadja: erőszakot többé nem engedélyeznek; mert ezidő-szerint az az elv kerekedett felül, hogy: „Többet észrel, mint erővel!”

Annak okáért minden kapálódzás dacára a mungó betegségnek is halál lesz a vége. Elhatározott dolog ugyanis, hogy a király októberben Budapestre jön, itt és Gödöllőn időz pár hétig s az alatt elintézi a válságot. Elintézi a választójogi kabinet kinevezésével; s Khuen-Héderváryék, a Tisza-klíkkal együtt, már is megcsinálhatják maguknak a fejját s ráírhatják az adomabeli tót diáknak ezt a siralmas poemáját:

„Róka szoros egykor nagy ehetném
[lyukba bebujta,
Dombos az oldala lett: nem lehet
[ám gyere ki.”

(Kinevezés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király, Deisinger Ignác törvényhatósági állatorvost főállatorvossá nevezte ki.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —
(Tisza beszélt.)

A sok egyhangú szavazás után ma egy kis érdekességet hozott a Ház ülésébe Tisza István, aki napirend előtt való felszólalásában a vádak ellen tiltakozott, amelyeket Esterházy Mihály gróf szombati beszédében ellene felhozott. Tisza régi szokásához híven a saját védelme közben a visszavádolás fegyvereit használta s a nemzeti-ségi politika feszegetésével s az általános választói jog lekicsinylésével maga ellen zudította a parlament ellenzéki pártjait.

Nem kisebb jelentőségű esemény lesz a mai ülés végén Mezőssy Béla sürgős interpellációja Tomasics Miklós horvát bán ellen. Mezőssy mai interpellációja meg fogja indítani azt a lavinát, amely a horvát bán a saját maga által felkavart politikai pocsolyába fogja temetni.

A mai ülést Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor nyitotta meg. A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök résztvevő szavakkal emlékezett meg arról a borzalmas katasztrófáról, amely a „Liberté” csatahajó felrobbanásával Franciaországot érte. A nagy katasztrófa, — mondotta — az egész világ részvétét Franciaország felé fordítja, mivel ott szent kötelességük teljesítése közben a végzetes véletlenség miatt százak estek áldozatul kötelességüknek. Az egész Ház bizonyára helyeselni fogja, hogy részvétük kifejezéséül táviratot intéztek a francia kamarához. (Helyeslés.)

A bejelentés tudomásul szolgál. Az elnök azután bemutatta Zalamegye feliratát az argentiniai hus behozatala ellen, továbbá Nagyenyed feliratát az 1886. XXII. t.-e. tárgyában.

Kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Gróf Tisza István a napirend előtt személyes kérdésben kér szót. Gróf Esterházy Mihály szombati beszédében azt állította róla, hogy ő a hadsereg egységes szolgálói és vezényleti nyelvére semmiféle aspirációk miatt sem mond le. Ez nem áll, ezt ő sohasem mondta. Álláspontja, ami volt a régi Deák-párté, hogy t. i. ezt a kérdést nem kell bolygatni, mert ezzel csak a király és nemzet között való egyetértést bontja meg. Küiönben tanácsolja, hogy Esterházy

több kritikával járjon el. Ami pedig azt a vádat illeti, hogy ő paktál a nemzetiségekkel csak az egységes nemzeti állam alapján lehet tárgyalni. Ezt nem vethetik szemére azok, akik Tomics Jásával és Vlád Auréllal paktálnak s olyan választói jogot akarnak csinálni, amelylyel új erőt adnak a hazaellenes nemzetiségeknek. (Zaj.)
Sümegei Vilmos: Hallgassátok meg a geszti Cézárt! (Zaj.)

Esterházy Mihály gróf: Sajnálja, hogy nem szolgálhat Tiszának adatokkal, mert nincs nála az a beszéd, melyre hivatkozott, legközelebb azonban készséggel szolgál vele. Ami pedig a jó tanácsot illeti, kijelenti, hogy ő mindig gondolkozással eslekedett, nem úgy mint Tisza István gróf. (Zajos tetszés az ellenzéken.)

Batthyány Tivadar gróf tiltakozik az ellen, mintha ők a nemzetiségekkel paktálnának. Sőt ellenkezőleg, a törvényhatóságok gyűlésein a túlzó nemzetiségiel mindig a kormány pártjára szavaznak. A mi pedig a szerbekkel való egyetértést illeti, ő mindig szívesen halad azokkal, a kik az ország függetlenségét követelik. (Tetszés.) Nagyon szomorú jelenségnek tartja, ha a ház többsége károsnak látja az általános választói jogot.

Tisza István gróf személyes kérdésben szólva, megismétli, hogy ő azt mondotta, hogy az ellenzék az általános választói joggal csak tápot ad túlzó nemzetiségeknek.

Batthyány Tivadar gróf természetesen tartja, hogy a választói jog kedves olyanoknak is, akik nem táplálnak hazafias érzéseket. Csakhogy a mostani cenzusos választói jog még jobban kedvez nekik és megosztja a magyarság sorait. (Helyeslés az ellenzéken.)

Ezután a napirend szerint a névszerinti szavazások következtek. Ülés vége 2 órakor.

A tegnapi szavazás.

Hogy is állunk hát a szavazatokkal?

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 26.

A kormány győzelmének bizonyára legfontosabbjai közé számítja azt a határozatot, melyet tegnap Csanádvármegye törvényhatóságának a többsége hozott. Ám a kormány csak számítsa olyan realisan, mint ő akarja, mi a kik itt közvetlenül közelben látjuk az embereket, meg az eseményeket, tisztában vagyunk azzal, hogy ez a győzelem egyáltalában nem győzelem, mert hiányzik abból teljesen a — morális tartalom.

Olcsó árak!

[18]

Pontos kiszolgálás!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők helyén megnyílt.

me-
tkezi

Épület üvegezés és képeretezés!!

Vendéglő és kávé-
házi edények!

Az alábbiakban teljes képet adunk a szavazatokról s azok tulajdonosairól. Versecz város szégyenteljes átirata ellen szavaztak ugyanis a következő bizottsági tagok:

Justh János, Mannheim József, Petrovics Mihály, Dr. Schaller József, Krausz Herman, Politzer Jónás, Mannheim Salamon, Szilágyi Gyula, Vertán Etele, Zámboi József, Szilágyi Kálmán, Elesinszky Kázmér, Fürge Mihály, Ludaj Mojsza, Justh Gyula, Szilvássy Alajos, Lung Pera, Farkas András, Pinter Miklós, Sajnokozky István, Ocskay Gyula, Szekrényi Lajos, Dr. Dózsa Sámuel, Dr. Kiss Pál, Szűcs József, Veress Sándor, Pernecki András, Dr. Dózsa Ferenc, Hallai Ferenc, Dr. Mogyoróssy Elek, Lakács Imre, Baur József, Veress Sámuel, Grunics Mladen, Baur János, Purgly János, Kenéz István, Puskin Mihály, Gulácsi József, K. Szabó József, Cz. Kiss Imre, Marsi István, Orgovits Demeter, Oszlár Gergely, Doktor Lajos, Forgács Lajos, Farkas Ferenc, Árvay Mátyás, Szentpéteri István, Nikolets Aurél, Miklós István, Mikuska Imre, Topcsy László, Elek Lajos, Dr. Petrovics György, Dr. Dózsa Imre, Asztalos Mátyás, Sármezey Antal, Dömjén Lajos, Szlovák János, Franyó András, Rakonczay József, Asboth Albert, Bugyi Pál, Filberger Antal, Zámboi Péter, ifj. Mágóri Sámuel, Lakatos Pál, Nagy Károly.

Az állandó választmány javaslata, vagyis a verseci átirat mellett szavaztak a következők:

Dr. Hász Sándor, Návay Tamás, Vásárhelyi László, Návay Géza, Lovrics Gyula, Sas Bernát, Bíró Albert, Purgly Emil, Löffler Jakab, Montag Henrik, Balku Gyula, Kohn Mór, Návay Iván, Dózsa Simon, Hoffman János, Nágel Henrik, Weinrich L., Szántó István, Montag József, Kajári István, Ujvári Imre, Buvár Imre, Petrovics Aurél, Zelenák István, Siklován György, Marzsinyán Miklós, Garay István, Kardos Sámuel, Steingenberger V., Stroja Pál, Pintye János, dr. Sehl György, Lengyel János, Nagel Vilmos, Hári Agoston, Marjanuc Vazul, Kovács Sándor, Siklován György, Hegedüs Pál, Vityigán György, Marzsinyán István, Vajda Zsigmond, Blaskovics A., Hász Antal, Major György, Lukács István, Pollák Sándor, Saguly János, Madzsar Gusztáv, Kiss Vilmos, Spilka Antal, Leipnik Ignác, Kayser Lajos, Istók Barnabás, Martens Császár, Kardos József, Sebasztián Nándor, id. Nágel Vilmos, Buck Adolf, Vajda Jenő, Gellér Béla, Nicsovics Jenő, Szojka Kálmán, Jankovics Sándor, Révész Oszkár, Vertán István, Tarnay Ákos, Demkó Pál, Urbán Péter, Meskó Sándor, Jakabffy István, Hervey István, Glacé Béla, Frankó János, Szirbik Sándor, Montag Sándor, Návay László, Taisz Géza, Chohan Karoly, Dózsa Lajos, Sümeghi Dezső, Németh Péter, Návay Lajos, Mágóri Sámuel, Tarnay Ivor, Kökényesi Géza, Vertán Endre, Ekhárdt Vilmos, dr. Bánffy József.

A fenti két névsorból mindent megállapíthatunk, különösen azt, hogy a verseci átirat mellett hány olyan bizottsági tag szavazott le, aki véleményében s annak nyilvánításában teljesen független, akit parancsszó nem vezethet az urna elé. *Ilyen független csupán 11 volt.*

89 szavazat esett a verseci átirat mellett. Ebből azonban 21 tisztviselő, közte 8 községi jegyző, akik — ismerjük a helyzetüket — kénytelenek a kormány mellett és különösen a főispán s alispán oldalán szavazni, 45 virilis, akik nem a közönséget, nem a népet, hanem a saját külön érzékletlen ingatlanukat képviselik, akik nem érzik a sok adó-terhet s akiknek okuk van félni a nép uralomtól, amelynek az elősegítését is szolgálja a

most folyó obstrukció. Választott bizottsági tag csupán 23 szavazott a kormány politikájára. Tudni kell azonban, hogy e 23-ból is kettő községi bíró, aki kénytelen mindig úgy fűtyölni, amint szolgabírája s alispánja diktálja, kettő pedig állami tisztviselő és nyolc nemzeti-ségi oláh és szerb. Így marad a verseci staféta pártolójaként csupán 11 olyan független férfi Csanádvármegyéből, aki arra hivatkozik, hogy a — közönséget képviseli. Ezek közt is van azonban kettő olyan tag, akiket tisztán függetlenségi polgárok választottak meg, akik tehát ma nem képviselik választóikat.

Igy fest az a híres győzelem, amit itt tegnap a kormány kirendeltsége aratott. 158 szavazat közül csupán tizenegyre lehet rámondani, hogy választó közönsége nevében mondott kárhözátó ítéletet az ellenzék önzetlen küzdelme fölött s még a tizenegyből is kettőnek az ítélete — nyilván ellenkezik választói ítéletével.

Ime itt van az inmorális tartalma az egész tünnető határozatnak. Azzal hivatkoznak, hogy e határozat a vármegye közönségének a véleményét tükrözi vissza, holott a tükör egészen másként mutatja a — valót.

De ez a határozat is tanítólag hat a népjogokkal rokonszenvezőkre. Tisztán láthatják ebből, hogy miként hamisítják meg ma a közvéleményt, milyen hamisan beszélnek s határozatnak ma a — nép nevében éppen a nép ellen.

Egy hathatós indok ez is újra arra, hogy ha önzetlent, becsületes államigazgatást óhajtunk, ezt csak az általános, egyenlő, titkos választójog behozatalával érjük el. Amikor a nép intézi majd saját sorsát, amikor a nép határozata igazán fedi majd a nép érzését és gondolkodását.

Rémes telefonjelentés.

Segítségért kiáltó asszony.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 26.

Makóváros rendőrségét egy nagyon különös eset foglalkoztatja most, melyben az egész éjjel és egész napon át nyomozott, de nem tudott eddigelé a különös ügybe világosságot hozni.

A különös esetről az alábbi tudósítást közöljük:

Az este, mikor a közönség a színházból jött ki, az egyik tűzoltó, Kovács Antal rohanna kereste fel a rendőrkapitányt, hogy háromnegyed tizenegy órakor megszólalt a tűzoltók telefonja és azon egy női hang jajveszékelve segítségért kiabált, hogy házába rablók törtek be és őt megakarják ölni.

Minthogy a telefonszolgálatnak már vége volt, Rákossy Gyula rendőrkapitány a postára futott, hogy megállapítsa kinél van nyitva a telefon. Udvardy Endre postafőnök segítségével megállapították, hogy a 34-es telefonszám van nyitva. Ez pedig nem volt más, mint a villanytelep.

A vett értesülés alapján a rendőrkapitány kocsit vett és rendőrökkel a villanytelepre hajtott. Itt azonban nem találtak mást, mint egy bezárt üres lakást, hon-

nan senki sem telefonálhatott. A rendőrség csaknem minden olyan ház előtt megállott, hol telefon van, de mindenütt a legnagyobb nyugalmat találták.

A kutatás, kresés, majdnem reggelig tartott, de eredményt lenűl. Mig a kutatás tartott, még egyszer megismétlődött a tűzoltóság telefonján a rémes segélykiáltás.

Ma aztán a rendőrség egész nap kutatott ebben az ügyben, de eredménytelenül. A rendőrségnek az a véleménye, hogy valaki a városi közpénztárat kirabolni és csak azért alarmirozta a tűzoltókat, hogy azokat a városházán levő őrszolgálatból kicsábitván, könyebben elérhesse célját.

Az új hadügyminiszter egy aradi vértanu rokona.

Auffenberg-Ormay báró.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, szept. 26.

Beavatott körökben, mint befejezett tényt beszélnek, — mi is hírűl adtuk már — hogy a király Schönaich Ferenc báró utódjává közös hadügyminiszterre auffenbergi Auffenberg lovagot nevezte ki.

Az új hadügyminiszter valószínűleg nem is tudja, hogy az aradi ó temetőben egy igen közeli rokona nyugszik. Ormay Norbert, a szabadságharc egyik vértanuja. Ormay ugyanis csak a szabadságharc idején vette fel ezt a magyar nevet, tulajdonképpen teljes nevén auffenbergi Auffenberg Norbert bárónak hívták és e cseh mágán családnek ugyanazon ágából származik, amelynek tagja az új hadügyminiszter.

Ormay „rebellis“ hajlamának még a magyar szabadságharc előtt tanujelét adta; osztrák katonatiszt létere egyik szervezője volt a lengyelek felkelésnek. Ezért a lengyelek leverése után husz évi várfogságra ítélték s Munkács várába zárták.

A szabadságharc nyitotta meg előtte börtönének ajtaját s Auffenberg báró rögtön beállt a magyar hadseregbe. Kossuth Lajos személyes hadsegéde volt őrnagyi rangban s ekkor idegen hangzású nevet aranyosi Ormayra változtatta. A világosi fegyverletétel után magánügyeinek elintézése végett még egy pár napig Aradon maradt, akkor elfogták s rögtön haditörvényvényszék elé állították, mely multját tekintve, kötélt általi halálra ítélte. Az ítéletet 1849. augusztus 23-án az Arad melletti Csála-erdőben hajtották végre.

Sirját az aradi ó-temetőben díszes oszlop jelzi s így, ha az új hadügyminiszter megakarja koszoruzni rokonának sirját, könnyen rátalálhat.

Eladó föld.

A gacsibai belső nyomáson

8 hold föld

heretöldnek való, örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni lehet

Ratkay János kereskedőnél,
Sirkert-utca, 486. sz. a.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szeptember 27. Szerda. Római kath. Adolf vt. Gör. kath: Szeptember 14. † felem. — Nap két 5 óra 52 perckor, nyug-szik 5 óra 43 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Enyhe idő várható. déli szelekkel és nyugoton esővel. — Sürgönpnognózis: enyhe, nyugoton elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 18.6 fok Celsius.

(A főispán lemondása. Most újabban ismét komoly formában jelentkezett a hír, hogy *Jakabffy István*, vármegyénk főispánja — lemondott. Persze ezzel kapcsolatban mindenféle találgatás és kombináció is lábra kelt. A legsiralmasabb *Szojka Kálmán* nevének a portálása. Hogy miért? Hisz itt Makón és a megyében mindenki tudja. Eről a dologról az aradi *Függetlenség* így ír:

Jakabffy István főispán el szándékozik hagyni állását. Ezt már három hónappal ezelőtt a kormányelnökkel tudatta és rendelkezésére boesátotta állását. Mint budapesti tudósítónk jelenti, híradásaink mindenben megfelelnek a valóságnak, mert az új főispán személyében már megállapodás történt, s ezserint Csanádvármegye új főispánja, mint teljesen megbízható helyről értesülünk, *Szojka Kálmán*, a nagylaki kerület munkapárti képviselője lesz. *Szojka* régebben a nagylaki járás főszolgabírája volt, a darabont-korszakban pedig beállott darabontnak. A nagylaki kerületben így rövidesen képviselőválasztás lesz. Mint értesülünk, a függetlenségi és 48-as párt ismét Nagy Sándor drt. jelöli, aki a mult választáson mindössze huszöt szavazattal maradt kisebbségben.

(Tűzoltónap Csanádpalotán. Csanádpalotán a tűzoltónap ugy erkölcseleg, mint anyagilag — a rossz időjárás dacára — teljesen sikerült. Vasárnap reggel *Baktay János* helyettes plébános tartott a templomban nagyhatású beszédet az áldozatkészségről beleszóve a beszédebe a tűzoltók munkáját s kiemelte, hogy ezek áldozatával kapcsolatban a közönség is áldozzon a tűzoltók munkájáért. Dél előtt 11 órakor a község háza nagytermében néppünnevény volt, melyen *Kálly Miklósnak* ez alkalomra írt prologját *Péntek János* tanító szavalta el. Délután népies bál volt *Papp Lidia* vendéglőjében, ahol meg *Báthory Kálmán* mozgóképeket mutatott be, A tűzoltónap jövedelme Csanádpalotán körülbelül 200 koronát jövedelmezett a Tűzoltó Otthon javára.

(Uj bárók. A király Bajsai Vojnich Sándor és Vojnich István földbirtokos, orsz. képviselőnek, valamint törvényes utódainak, a közélet terén szerzett érdemeik elismerésül a magyar bárói méltóságot adományozta díjmentesen. Ma közélet munkásságát nem ismerjük ezeknek a kitüntetetteknek mint azt, hogy a Tiszáknak mindenkor rendíthetetlen hívei voltak s fentartás nélkül szállították a mungó vokokat Bácskából. Hja, ezt az érdemet érdemes bárósággal jutalmazni.

(A Magyarbirodalom népesedése. A Statisztikai havi közlemények most megjelent 1911. évi július havi füzeté szerint az 1911. év július havában 59.699 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 40.189-re rugott, úgy, hogy a természetes szaporodás 18.510-et tett. A közölt számokból a társországokra esett 7094 elveszületés, 4489 halálozás és 2605 főnyi

szaporodás. Az 1910. év július hó eredményeivel szemben az 1911. évi július kedvezőbb eredménnyel zárult. A születések száma több volt 1084-gyel az 1910. év július havához képest, a halálozás ugyan szintén növekedett 140-nel, mind a mellett a szaporodás száma 944-gyel emelkedett. Kedvezőtlenebb azonban az eredmény akkor, ha az 1910. év hét első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1911. év hét első hónapjának adataival. A születések száma kevesebb volt 14.326-tal, a halálozás pedig 15.309-cel emelkedett, úgy, hogy a szaporodás 29.635-tel kevesebb a múlt év megfelelő szakának szaporodásához képest.

(Bacillusmentes pénz. Az amerikai nemzeti bank érdekes újítással lepte meg a világ pénzügyártó hatalmasságait. Oly bankokat bocsátott ki legújabbban, melyek semmiféle ragályterjesztői nem lehetnek, miután már saját anyagukban tartalmazzák a dezinficiálás szerét. Az új amerikai papírpénzek ugyanis olyan festékekkel vannak nyomva, a melynek főalkatrésze szagtalanított karbolsav. A karbolsav tudvaleg a legjobb dezinficiáló szerek egyike, amely a legtöbb ragály kórokozót megöli. Az így készített bankjegyek tehát önmagukat sterilizálják. Az amerikai nemzeti bank új eljárását a világ többi állama is át fogja venni, mert kétségtelen, hogy ez által a nemzetközi érintkezésben történő fertőzés-terjesztésnek újat egyszerre el lehet vágni. — Az osztrák-magyar bank által ezután kiadandó valamennyi papírpénz az amerikai módra szintén karbolsavval lesz átitatva.

(A "doktor ur." A vidéki nép tudja Isten miért, valóságos idegenkedik az orvostól s akkor fordul hozzá, ha már élete veszélyben fog. Idegenkedését alaposan megfizette egy jánosalmi asszony: Mészáros Jánosné. Nevezetnek feldagadt a foghúsa, s az rettenetes fájdalom okozott neki. Azonban még sem fordult orvoshoz. Elment a falu borbélyához, Pethes Gergelyhez és megoperáltatta magát. A műtét természetesen nem sikerült; az asszony vérmérgezést kapott. Mészárosné az orvosok, a kiváló operatort pedig a hatóság vette pártfogásába.

(Az asszony nem való kocsisnak. A Kuria egy elgázolási esetből kifolyólag a lovak tulajdonosának kártérítési kötelezettségét megállapította, illetőleg a kir. táblának ilyen értelmű ítéletét indokolásával együtt helybehagyta. Az indokolás szerint a kártérítési kötelezettség azért volt megállapítandó, mert a lovak hajtásával a tulajdonos egy asszonyt bízott meg. Az asszony erőteljes volt s a lovak hajtásához gyermekkorától értett, a tulajdonos mégis hibát követett el, mikor a hajtással megbizta, "mert lófogatok hajtására a nők nem alkalmasak, amennyiben az ehhez szükségesek megkivánt tulajdonságok, nevezetesen a testi erő, hidegvér, folytonos éber figyelem és az esetleges váratlan körülményeknek megfelelő gyors elhatározási és végrehajtási képesség a nőknél az életnek közönséges tapasztalatai szerint hiányoznak". Abban bizonyosak vagyunk, hogy az táblabíró, aki ezt az ítéletet megszövegezte, semmiestre sem volt feminista.

(Részegen az utcán. Baranyi József ma délelőtt alaposan beszélt egyik főtéri depóban és azután oly botránnyosan viselte magát, hogy a rendőr beavatkozása vált szükségessé. Azonban az önmagáról megfellebbezett részeg a rendőrrel gorboskodott, ezért megindították ellene az eljárást.

(Hűtlen kocsis. Ujhelyi Adolf bérkocsisnak Nagy János nevű kocsisa tegnap egyik utastól gazdájára megbízása folytán felvett 12 koronát, de a pénzt nem szolgáltatva át gazdájának, hanem elmulatta, ezért sikkasztás miatt megindították ellene az eljárást.

(Tolvaj suhancok. Daróczy István és Papp Imre szőlőtulajdonosok, mint azt néhány nappal ezelőtt megirtuk, feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, hogy a szőlőben levő konyhóikat feltörték és onnan élelmiszereket és más ingóságokat loptak el. A rendőrség a tetteseket Sipos Lajos makói kőmives inas és Makai Gyula szegedi nyomdász inas személyében kinyomozta és minthogy a vizsgálatnál kiderült, hogy más bűn is terheli lelküket, ma mindkettőt átkísérték a szegedi kir. ügyészség fogházába.

Október hó elsején Érdeky Lószes összes helyiségeiben fényes szüreti mulatságot rendez.

Követelje mindenki az ujság-árusoktól a "Makói Független Ujságot". A "Makói Független Ujság" mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi-és 48-as eszmék kitartó harcosa.

A touloni katasztrófa.

Négyszázan haltak meg.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 26.

Az a rémes katasztrófa, mely a touloni kikötőben történt, arányaiiban sokkal nagyobb, mint azt az első jelentések hírül adták. A francia tengerészeti minisztérium közlése szerint a katasztrófának 350-400 emberélet esett áldozatul.

A legújabb táviratok így szólnak:

Toulon, szeptember 26.

A Liberté katasztrófájáról, a következő részleteket jelentik: A hajóorség reggel 5 óra felé észrevette, hogy a hajóból füstgomoly száll fölfelé. A tiszték azonnal parancsot adtak a hajókamarák viz alá süllyesztésére. Az erős füstfelhős következtében azonban lehetetlen volt a kamrákba behatolni. A rémhír gyorsan terjedt el a hajólegénység körében. A matrózok pánikszzerűen a csónakok felé rohantak, mások a tengerbe vetették magukat. A tisztéknek azonban sikerült a fejvesztett rémületnek véget vetni. A midőn azonban a tiszték az első robbanás után belátták, hogy minden emberáldozat hiába volna, fölslólitották a legénységet, hogy a hajót rendben hagyják el. E művelet közben retentő robbanás történt, amely a legénység egy részét megölte. Ugy látszik tehát, hogy a katasztrófa a löpor bomlására vezethető vissza, amint az a Jéna hajó katasztrófájánál is történt.

Páris, szeptember 26.

Mint a tengerészeti minisztérium közli, a Liberté katasztrófája 350-400 emberéletbe került.

Toulon, szeptember 26.

A Patrie tengernagyi hajó egyik kazamatájában tűz keletkezett, melyet azonban rövidesen eloltottak. A kár jelentéktelen.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli. Közzölje azonnal a "Makói Független Ujság"-al. A "Makói Független Ujság" mindent megír, semmit se hallgat el.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szurdán: **Karenin Anna**, dráma. (Bérletben.)

Csütörtökön: Nagy Dezső jutalomjátékánál **Mongodin ur felesége**, bohózat. (Bérletben.)

Pénteken: **Muzsikus leány**, víg operett. (Bérletben.)

Szombaton: **Muzsikus leány**, víg operett. (Bérletben.)

A Rubikon.

Bourdet ur egy kicsit nagyon malackodik. Már az nem is gall humor a mit csinál, hanem a trágárság felé hajlik. Aki a darabot egy pár jelenetében meghallgatja, rögtön tisztában van vele, hogy mit jelent a — Rubikon. A legképtelenebb feltevésekből indul ki a szerző akkor, a mikor öt hónapos ellentálasu menyecskét tesz meg a darab hősnőjévé, aki szemrehányásokat tesz az anyjának, a miért a nászéjszaka előtt nem világosította fel, mert akkor nem ment volna férjhez, mivel a Rubikont a férjével képtelenségnek tartja átlépni, — hanem inkább — másval. A célzások sok helyt nem is kétértelműek, hanem világosak. Mindazonáltal a darabot jól adták. *Bányai Irén* kiváló értelmességgel, szépen, világosan beszél. Művészi produkciót végez mindég. Az ensambelnak elsőrendű kitiünősége, kit a színpadon látni művészi élvezet. Méltó partnere *Ujj Kálmán*, a kiről mindig csak dicséretet írhatunk. *Nádasynénak* nem lehet olyan szerepe, melyben kiváló ne nyújtson s a tapsok leg-többje neki szól, sokszor nyílt színen is. *Kemenes* rekedtségétől is eltekintve, ma szerepét teljesen elejtette.

Telt ház mulatott a darabon.

* **Karenin Anna** bemutatója. Ma mutatják be színházunkban Tolstoj Leo világhírű hatalmas drámáját a *Karenin Annát*, amely mindenütt szenzációs sikert aratott. A darabot nemcsak egész Európában, hanem Amerikában is színre hozták és ott is óriási sikert aratott. A darabban a vezetőszerepeket *Dinnyési Juliska*, *Bányai Irén*, *Fekete Rózi*, *Nádasyné*, *Nagy Dezső*, *Földes Dezső*, *Dobos László*, *Kemenes*, *Petrik*, *Békési*, *Latabár* és *Szigeti Jenő* játszó.

* **Nagy Dezső jutalomjátéka.** Csütörtökön lesz a jutalomjátéka *Nagy Dezsőnek* társulatunk e kiváló művésznének, aki már évek óta kedvenc színésze a makói közönségnek. Színre kerül ez estén *Mongodin ur felesége* e rendkívül mulatató bohózat, amely dacára annak, hogy a régi darabok közül való, még máig is mindenütt műsordarabja az összes színházaknak. A darab vezetőszerepeit *Nádasyné*, *Bányai Irén*, *Nagy Dezső*, *Földes*, *Petrik* és *Kemenes* játszó. — Jegyeket ezen előadásra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

* **Muzsikus lány** bemutatója. Pénteken kerül színre nálunk először Jarnó György nagy operetteje a *Muzsikus lány*, amely egyike a legszebb és legbájosabb operetteknek úgy szöveg, mint zene tekintetében. A *Muzsikus lány* a fővárosban is nagy sikert aratott és több mint 100-szor került színre egymásután, ami operettenél is azért ritkaságszámba megy. Előadták a darabot Bécsben és Berlinben is "Das musikantenmädel" cím alatt és ott is ilyen nagy sikert aratott és 250-szer került előadásra folyton zsufozt házak mellett. Az operettet *Nádasyné* igazgató rendezte. A *Muzsikus lány* címszerepét társulatunk kiváló primadonnája *Peterdy Etelka* játsza és

énekli, míg a többi főbb szerepeket: *Fekete Rózi*, *Nádasyné*, *Aranyosiné*, *Bányai Irén*, *Nagy Dezső*, *Dobos*, *Földes*, *Kemenes*, *Latabár*, *Békési* és *Szigeti* játszó. Jegyeket ezen bemutatkozó előadásra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Közzgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	21.20-21.40 K.
Kukorica:	17-17.40 "
Árpa:	17-17.20 "
Zab:	18- "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13- K.
Foghagyma: I.	20- "
II.	12- "
Dughagyma:	38-40 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott táncitanító van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására adni, hogy október hó 2-án az

őszi táncanfolyamot

a legszigorubb illem betartása mellett megkezdem. Felhívom tehát az érdeklődőket, akik ezen táncanfolyamon résztvenni óhajtanak, addig nálam beiratkozni sziveskedjenek. Beiratkozni mindenkor lehet Gróf Vay-utca 19. szám alatti saját házamnál, ahol a táncitanítást most is eszközölöm. A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Schwartz Miksa
okl. táncitanító.

Eladó házhelyek.

Lonovics-sugarúton az Árvaház átellenében levő portából több házhelyet 150-200 négyszögöles parcellákban — rendkívül jutányos feltételek mellett eladók. Ugyanott épülő házamat teljesen befejezve ugyancsak előnyös feltételek mellett eladom vagy bérbe kiadom.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

A Makói Független Ujság főelárusítójaul

egy ügyes felnött embert fix fizetéssel felfogadunk. — Jelenkezni lehet lapunk kiadóhivatalában.

Friss m u s t

kapható

özv. Iritz Sámuel cégnél.

Egy jó házból való fiuk

tanulóul

jó fizetéssel felvétik

a Makói Független Ujság

nyomdájában.

Megérkezett a valódi boszniai

Szilvamely jutányos áron kapható
ma és a következő napokon,**Hévézi Józsefnél**
a (Ludpiac) Püspökkert mellett.özv. Szentpéteri Sándorné Gera
Rozáliának Hatrongyosson Csi-
kós Kis István szomszédsá-
gában**félfertály tanya-földje**eladó, — Bővebb felvilágosi-
tást ad az eladó, vagy meg-
bizott Apjok Imre, 921. tanya-
szám alatt.**Földparcellázás.**Makó városától 3—4 órajárásnyi távolságra,
Torontálmegyében egyik nagyobb uradalom birtoka
parcellázás alá kerül. A cél, hogy magyar, ezek kö-
zött elsősorban makói és ennek vidékén lakó gaz-
dák kezére jusson az ugy gabonaneműek, mint ka-
pás növények s kerti vetemények tehát hagymater-
melésére is egyaránt alkalmas, körülbelül kétezer hold
elsőrendű minőségű terület. A föld ára jutányos s a
fizetési feltételek, nagyon kedvezőek.A parcellák 10-től 100—200 holdig való, esetleg
tiz holdasnál is kisebb területekkel kerülnek eladás
alá.Felhívom azokat, a kik e földből vásárolni óhaj-
tanak, hogy nálam **mielőbb** jelentkezzenek. A részletes
feltételeket a jelentkezés alkalmával közlöm.

Makó, 1911. szeptember 21.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.**Értesítés!**Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli
és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.**Legfinomabb angol-, skot- és honi gyárt-
mányok nagy választékban.**Ujonnán s modernül berendezett szabó-műtermemben, ahol
csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett
készülnek, u. m.:**szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.**

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Desseswffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

FIGYELEM!Valódi **Sack Rudolf** ekéket tükörcacél-kormányval bekötött zsák
védjeggyel, melyen leszállított árban és kedvező fizetési
feltételek mellett **Glück Samu gépraktára Makó.**
o o szállít, o o**Ó V Á S!**Eredeti losonci Drill tolokerekes, Record Drill
párosszerű merítés szerkezetű és Record II.
műtrágyaszóróval egyesített vetőgépek, mely
sorban vet és trágyáz, csakis kizárólag
Glück Samu gépraktárában szerezhetők be.
Ezen elsőrangú, szilárd gyártmányu vetőgépek nem
tévesztendőek össze holmi csehországi gyártmányu
gépekkel.Kukoricaszár aratógépet, mely a szárat kérébe
köti, szállít Glück Samu gépraktára Makó.**A Makói Független Ujság nyomdája**a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít
mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványo-
kat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, röpvéket és
falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek
nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő**MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket
jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.**A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

Telefon-sz. 124. ☑ nyomdája és kiadóhivatala. ☑ Telefon-sz. 124.

Egy jó forgalmu
fűszer-üzlet
melyben 25 év óta
trafik és italmérési en-
gedély van elutazás
miatt eladó.
Cím megtudható a kiadóban.

Különleges pálinka-árjegyzék.
5 éves kajszin-barack pálinka
literje 1 frt. 50 kr.,
10 éves kajszin-barack pálinka
literje 2 frt.
Valódi ó-törköly pálinka
literje frt. 20 kr.
Iritz Sámuel özv. cégnél
Valódiságot szavatosságot vállal a cég.

Hirdetéseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

(4) **Glück Samu**

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekefejeket, tárcsás-, fogas és láncboronákat, világhírű „Losonci Drill” hengeres szerkezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, meritős szerkezetű „Rekord Drill” vetőgépeket, páros-sorú legtekélyesebb Kalmár-féle rostákat, trióröket, ujonnan hitelesített mérlegeket és súlyokat, répavágókat, lábballhajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legújabb szerkezetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és kerékpár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o o Gramofonok- és legújabb lemez-ujdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.

FIGYELEM!

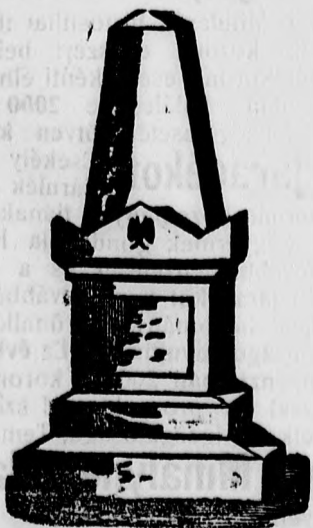
ÉRTESÍTÉS!

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéses **4, 4 1/2% Pénzkölcsönt** akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre **épitkezési kölcsön** szükséges, az forduljon bizalommal az alanti bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4 1/2% kölcsönt. Megbízatásom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva. **Kenyeres Izsó** Makó, Uri-utca Bóhm-féle ház.

Földök eladása és vétel.

Házak eladásait eszközölöm díjmentesen.

Ügynökökkel kérem nem összetéveszteni.

Valódi márványból készit sirköveket
Glück Lajos,

kőfaragó
(1) Makó, Szegedi-utca.
Ahol a sirkövek faragásáról és teljes készítéséről mindenki bármikor meggyőződhetik.
Raktáron mintegy 500 darab áll választékul.

Ibolya-cräm, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder, legjobb hatásu arc és kéz-finomító szerek.
Egyedül kaphatók:
VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez” címzet gyógyszertárában.
Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-cräm 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségekből, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Eddig még nem létezett gramophon ujdonságok saját összeállításom folytán olcsó árért szerezhettek be a Korona-áruházba Klein Márnai, (főtér.)

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabásu **iparteleppé alakítottam át,**

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. — Így abban a helyzetben vagyok, hogy ugy a kovács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbízásoknak a legpontosabban és legjutányosabban tesztek eleget. — Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezésemet, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és heggeszt. — Raktáron tartok láncos kutakat és mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

(20) **Gulácsi János.**
Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (50) VI.

Az első emberevő lakoma.

Másokra, a kikről azt hitték, hogy többet vettek ki a maguk részénél, szinten rárohantak, részöket szétszórták, szétvagdoszták kagylóból csinált késekkel. A holttestek nem sütek keresztül, úgy, hogy a lakmározók kinézését úgy az orgia alatt, mint utána, legjobb az olvasó képzelődésére bízni. Borzasztóbb, kísértetiesebb s valóban undorítóbb látványt lehetetlen az emberi elemnek elképzelni. A lakoma után nagy esti összejövetelt tartottak, de én hányási ingeremmel s égő agyammal a konyhába vettem magamat s erőlködtem kizárni elmemből a megdöbbentő pokoli képet, melynek kénytelen szemtanúja voltam.

De hagyjuk ezt az iszonyatos tárgyat s lássunk valami érdekebbet és mulatságosabbat.

VII.

Fürdő a cethal fejében.

A törzs asszonyai általában véve elég barátságos lábon éltek egymás közt, bár sokszor civakodtak is. Veszekedtek a saját családtagjaik és szülőhelyük előnyei és hátrányai fölött, de a szívfájdalom és gyötrelmem legfőbb forrása egy új feleség behozatala volt - különösen ha ez jobb arcu volt a többiekénél. Ez esetben jaj volt az aránylag csinosabb feleségnek. A nőknek bizonyára új módjuk volt a villongások elsimításában. A két ellenfél valamely félrehelyre vette magát bottal felgyverkezve. Ott szembe állottak egymással, majd az egyik szeliden oda tartotta a hátát s a másik hatalmas csapást mért rá nem pálcáva', hanem valóságos furkós bottal. A csapást, mely elég lett volna, hogy megöljön egy közönséges fehér nőt, az illető csodás közönyösséggel tűrte, mire a támadó átnyújtotta a bunkót annak, a kit épen megütött vele.

Ez aztán visszaadta a kölcsönt és így folyt ez tovább felváltva, míg az egyik boldogtalan stoikus teremtés vérrel borítva s félig eszméletlenül össze nem rogyott. A dolog nagyszerűen egyszerű volt. A nő, aki tovább eszméletlen maradt s mindvégig talpon volt, lett a győztes. És e sajátságos párviadal után a haragnak nyoma sem látszott rajtuk, sőt orvosoltatták egymás sebeit.

Most egy olyan eseményt említek fel, amely valóban nagy fontossággal bírt az életemben. Egy reggel ugyanis kimentem teknősbéka vadászatra az én örökké hű

Yambám kíséretében s a szokott bámész tömeggel a hátam mögött. Vigán siklottunk tova a napos víztükrön, egyetlen fegyverem az acélszigony volt, melyet a szigetről magammal hoztam és negyven vagy ötven láb hosszú manilla-kötél. A mint a partról pár mérföldnyire hatoltunk, csekély távolságra valami sötét tárgyat vettem észre a víz felületén.

Biztosra véve, hogy teknősbéka, egész erőmből rádobtam a szigonyomat. A következő pillanatban nagy bámulatomra egy fiókcehal szökken fel vergődve a levegőbe s csak ekkor vettem észre, hogy micsoda állatot dobtam meg.

(Foly. köv.)

Kiadó lakás.

Teleky-utca 9. számú házban egy négyszobás utcai lakás november 1-ére kiadó. Bővebbet Dobsa Péter Zöldfa-utca, Soós-féle malom.

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorbetegségeket. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható.

WÉBER & BARÁNY

gyógyszertárban
Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. - Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetnek.
Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fumar off védjegy rajta van.

I. közönség figyelmébe.

Tisztelettel vanszerencsém felhívni Makó és vidéke b. közönségét modern

festőműhelyemre,

hol készíték e szakmába vágómindenféle templom- és szoba-diszt. a külföld legizlésebb mintájára.

Elvállalok: templom- és szobafestést, aranyozást, mázólast és szoba-kárpitozást, külső homlokzat festést x a legdiszesebb kivitelben. x

Makó és vidéke n. é. közönségének becses pártfogását kérve tisztelettel:

Apjok Sándor

festő, Makó, Szent István-tér 12. sz.

Kiadó üzlethelyiség.

A makói izraelita hitközség épületében a színház téren november hó 1-ére kiadó a II. számú (Fischl-féle) üzlethelyiség.

Írásbeli ajánlatok a hitközség jegyzői irodájában adandók be, hol a bérlet iránt bővebb felvilágosítás kapható.

Érdemes olvasni!

Uj láncoskut gummik nélkül, óránként 20 ezer liter vizet felhoz, egy fiu hajtása által.

Uj szívónyomó és forgó kut

meglepően működik. 20 méter távolságra fecskendez mind-

kettő, befagyásmentes

és használatban láthatók.

Kaphatók:

Halász Á. gépüzletében

Makó, (Főtér.)

Fecskendőt pótolja és az udvar disze.

Minden vidékre szállítatik.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó- új árut olcsóért akar
vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres „Meyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben), ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izlésees választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenképpen meggyőző.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szolid árak.

GONDOLJATOK JÖVŐTÖKRE!

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„BIOS“ Temesvári Kölcsönös Segélyző Szövetkezet

biztosítási kötvényeit megveszi. Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, 12 korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre 2000 koronát, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harminc 600 kor. évi járadékot. Csekély havi évi tagság után: mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik, a fiu 16-ik életéveig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. - Ez évben a biztosított összeg 20 millióra rug. Az állampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve. Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios“ Kölcsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros, Széchenyi-u. 4.

Baurnefeind Mihályné, Makó,

Helybeni képviselő:

Megyeház-utca 23. szám.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar

a Makói Független Ujság

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

hirdetési útján.